

АППУ

**ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»**

- I. Актуальні питання особливостей оподаткування акцизним податком, обігу та ліцензування підакцизних товарів у період дії воєнного стану**
- II. Мінімальне податкове зобов'язання**
- III. «РРО/ПРРО- 2024: використання, помилки, відповідальність»**

ЗМІСТ

Кабінет Міністрів схвалив проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби».....	3
Акцизний податок та маркування нікотиновмісних продуктів з 01 вересня 2024 року — набрав чинності Закон № 3553-IX.....	7
Особливості заповнення акцизної декларації.....	8
Починаючи з звітного січня 2024 р.....	8
Щодо запровадження електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин.....	12
Податкова служба роз'яснила зміни, внесені до Податкового кодексу України Законом України від 23 лютого 2024 року № 3603-IX щодо особливостей визначення бази оподаткування акцизним податком.....	21
Про зміни обчислення акцизного податку у разі недотримання норм втрат/витрат підакцизної продукції.....	26
Про запровадження з 1 вересня 2024 року оподаткування акцизним податком нікотиновмісних продуктів для орального застосування та їх розмежування як окремих видів нікотиновмісної продукції для орального застосування.....	33
Постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 № 475.....	35
МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗАБОВ'ЯЗАННЯ.....	36
Як визначається загальне мінімальне податкове зобов'язання платників податку на прибуток – власників земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь?	39
РРО/ПРРО.....	44
Механізм відкриття та закриття робочої зміни при застосуванні ПРРО операцій особою, яка здійснює розрахункові операції.....	46
Щодо відображення у фіскальному чеку РРО та/або ПРРО назви товару при продажу вживаних технічно складних побутових товарів.....	46
Про формування та поповнення діапазону номерів для ПРРО	48
Різне!	49
Скільки РРО та ПРРО зареєстровано великими платниками з початку 2024 року?.....	49
Деякі особливості застосування РРО/ПРРО ФОП – платниками єдиного податку 2 – 4 груп	50

Кабінет Міністрів схвалив проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби».

Перегляд акцизів на тютюн відбувається з метою гармонізації українського законодавства до вимог Євросоюзу. З 2018 року в Україні працює план підвищення акцизу на тютюнові вироби на 20% щороку. Цей план мав у 2025 році забезпечити виконання вимог Директиви ЄС щодо мінімального акцизного податкового зобов'язання – не менше ніж 90 євро за 1000 шт. сигарет. Але через процеси девальвації, зокрема, викликані війною, у 2025 році акциз на сигарети досягне лише рівня 70 євро.

Тобто, чинний графік не дозволяє досягти рівня оподаткування встановленого у ЄС, тому виникла необхідність переглянути ставки акцизного податку, з метою поступового, до 2028 року, досягнення мінімального рівня встановленого Директивою ЄС.

Вираження у євро ставок акцизного податку на тютюнові вироби рекомендовано Міжнародним валютним фондом в межах програми Механізму розширеного фінансування (The Extended Fund Facility, EFF) та передбачено Національною стратегією доходів.

Реалізація законопроекту дозволить забезпечити додаткові надходження до держбюджету:

- у 2025 році на 612 млн грн,
- у 2026 році на 5 001 млн грн,
- у 2027 році на 9 379 млн грн,
- у 2028 році на 13 852 млн грн.

Ним планується внести зміни до Податкового кодексу в частині підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби.

З 2018 року в Україні працює план підвищення акцизу на тютюнові вироби на 20% щороку, який у 2025 році мав забезпечити виконання вимог Директиви ЄС щодо мінімального акцизного податкового зобов'язання - не менше ніж 90 євро за 1000 шт. Оскільки чинний графік не дозволяє досягти рівня оподаткування встановленого у ЄС, виникла необхідність переглянути ставки акцизного податку, з метою поступового, до 2028 року, досягнення мінімального рівня встановленого Директивою ЄС.

Законопроект вже зареєстровано у Верховній Раді (проект № 11090) і пропонує внести наступні зміни до ПКУ:

- встановити з 01.01.2028 нові розміри ставок акцизного податку на тютюнові вироби з огляду на мінімальний рівень, визначений Директивою 2011/64/ЄС, з одночасним зменшенням акцизного навантаження на ТВЕН. Поряд з цим, у Перехідних положеннях Кодексу передбачити поступове, починаючи з 01.07.2024 по 31.12.2027, щорічне підвищення ставок акцизного податку для приведення їх до зазначеного мінімального рівня;
- визначити грошову одиницю виміру ставки акцизного податку на тютюнові вироби у євро;
- передбачити особливості порядку обчислення акцизного податку з тютюнових виробів за ставками, вираженими в іноземній валюті;
- встановити послаблення на період воєнного стану обмеження щодо заходів накопичення обсягів тютюнових виробів на складах перед підвищенням ставок акцизного податку (антифорстолінг) шляхом збільшення встановленого розміру середньомісячного обсягу реалізації на митній території України тютюнових виробів з 115 до 120 відсотків.

Зокрема, пропонується встановити з 1 липня 2024 року до 31 грудня 2027 року включно ставки акцизного податку на:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниця виміру	Ставки податку			
			з 1 липня 2024 року по 31 грудня 2024 року	з 1 січня 2025 року по 31 грудня 2025 року	з 1 січня 2026 року по 31 грудня 2026 року	з 1 січня 2027 року по 31 грудня 2027 року
2401	Тютюнова сировина Тютюнові відходи	євро за 1 кілограм (нетто)*	60,00	73,00	77,00	81,00
2402 10 00 10	Сигари, включаючи сигари відрізнаними кінцями, з вмістом тютюну	євро за 1 кілограм (нетто)*	60,00	73,00	77,00	81,00
2402 10 00 90	Сигарилі, включаючи сигарилі відрізнаними кінцями, з вмістом тютюну	євро за 1000 штук	47,00	58,00	61,00	64,00
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	євро за 1000 штук	47,00	58,00	61,00	64,00
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	євро за 1000 штук	47,00	58,00	61,00	64,00
2403	Інший тютюн промислового виробництва та замітники тютюн	євро за 1 кілограм (нетто)*	60,00	73,00	77,00	81,00

	у промислового виробництва; "гомогенізований" або "відновлений" тютюн; тютюнові екстракти та есенції					
2404 11 00 10	Тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача електронним управлінням	євро за 1000 штук	63,45	70,40	70,80	71,14;

Для цілей визначення податкових зобов'язань застосовуватиметься офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений НБУ, що діє на 0 годин першого дня:

календарного року, в якому здійснюється:

- а) придбання марок акцизного податку (до 01.01.2026 року);
 - б) формування унікального ідентифікатора та/або внесення до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, інформації про унікальні ідентифікатори, нанесені відповідно до нормативних актів Європейського Союзу на тютюнові вироби, виготовлені у державах - членах Європейського Союзу (з 01.01.2026 року);
- календарного місяця, що передує місяцю, в якому здійснюється реалізація тютюнових виробів, вироблених на митній території України, або подання митної декларації при ввезенні тютюнових виробів на митну територію України;

- календарного місяця, що передує місяцю, в якому здійснюється нарахування зобов'язань з акцизного податку з тютюнової сировини та тютюнових відходів згідно норм цього Кодексу.

Акцизний податок та маркування нікотиновмісних продуктів з 01 вересня 2024 року — набрав чинності Закон № 3553-ІХ

Верховна Рада прийняла Закон України «Про внесення змін до Податкового Кодексу України щодо приведення деяких норм у відповідність із Законом України «Про Митний тариф України» та уточнення окремих положень» від 16.01.2024 р. [№ 3553-ІХ](#), який набрав чинності з 01 березня 2024 року.

Відповідно до нього з 01 вересня 2024 року оподатковуватимуть акцизним податком операції з ввезення та реалізації на митній території України товарів за кодом згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 90 00 «Інші нікотиновмісні продукти для орального застосування», які включено до переліку підакцизних товарів,

- за ставкою 2363,4 грн за 1 кілограм (нетто) такого продукту;
- за ставкою 2836,08 грн за 1 кілограм (нетто) такого продукту з 01 січня 2025 року.

Відтак усі вимоги щодо оподаткування акцизним податком, маркування марками акцизного податку інших нікотиновмісних продуктів для орального застосування, а також відповідальність за їх порушення (без марок акцизного податку, торгівля за цінами, вищими від максимальних роздрібних цін) діятимуть з 01 вересня 2024 року.

Отже, платники податків мають право відповідно до ст. 220 і ст. 226 [ПКУ](#):

- не пізніше ніж за два місяці, щоб задовольнити потребу в марках у вересні 2024 року, подати попередню заявку-розрахунок про потребу в марках акцизного податку «тютюн вітчизняний (інші вироби)» - «ТВ ІНШІ», «тютюн імпортований (інші вироби)» - «ТІ ІНШІ» у кількості, яка необхідна, щоб маркувати інші нікотиновмісні продукти для орального застосування;

- не пізніше ніж 25 серпня 2024 року подати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, Декларацію про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію) щодо встановлення з 01 вересня 2024 року максимальних роздрібних цін на інші нікотиновмісні продукти для орального застосування.

Тож, щоб своєчасно маркувати інші нікотиновмісні продукти для орального застосування і ввезти на митну територію України для реалізації з 01 вересня 2024 року, виробникам та імпортерам таких продуктів **необхідно одержати марки акцизного податку до 01 вересня 2024 року**. Це можна зробити подавши продавцю таких марок заявку-розрахунок за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Також необхідно документально підтвердити оплату за марки та сплату до відповідного бюджету акцизного податку за ставками, які діятимуть з 01 вересня 2024 року.

Особливості заповнення акцизної декларації

Починаючи з звітного січня 2024 р.

ДПСУ у зв'язку з набуттям чинності окремих норм Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» [від 29.06.2023 р. № 3173-IX](#), нагадує, що відповідно до положень Закону № 3173 ст. 225 Податкового кодексу України доповнено [п. п. 225.5-1 та 225.10](#).

[Пунктом 225.5-1 ПКУ](#) передбачено, що при ввезенні на митну територію України виробником алкоголю в ємностях, які не є споживчою тарою, для їх розливу у споживчу тару такий виробник до ввезення подає ДПС за своїм місцезнаходженням оформлений податковий вексель у 3-х примірниках. Він є забезпеченням виконання зобов'язання такого виробника у строк до 90 календарних днів, починаючи з дня видачі податкового векселя, сплатити суму акцизу, розраховану за ставками для цієї продукції.

Сума податку, на яку погашається вексель, визначається виходячи з фактично ввезеної кількості алкоголю (згідно з митною декларацією) та ставок податку на готову продукцію, зменшується на суму податку, розраховану виходячи з фактично втраченої кількості алкогольних напоїв при транспортуванні та зберіганні, у процесі виробництва (розливу) готової продукції в межах норм, затверджених у встановленому порядку.

Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів встановлюється Урядом.

За [п. 1 розд. II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3173](#) норми [абз. четвертого-тринадцятого п. 13 розд. I](#) цього Закону, якими ст. 225 ПКУ доповнено п. п. 225.5-1 та 225.10, набирають чинності та вводяться в дію через 180 календарних днів з дня опублікування Закону № 3173.

Оскільки Закон № 3173 опубліковано 26.07.2023 р. («Голос України» №18), а тому ***положення [п. п. 225.5-1 та 225.10 ПКУ](#) набирають чинності та вводяться в дію з 22.01.2024 р.***

*Нагадуємо, що відповідно до [п. 49.21 ПКУ](#) платники, визначені [пп. 212.1.15 ПКУ](#), а також платники, які мають чинні (у т. ч. призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, **зобов'язані за кожний встановлений ПКУ звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді.***

Форма декларації з акцизного податку і Порядок заповнення та подання декларації з акцизного податку затверджені [наказом Мінфіну від 23.01.2015 р. № 14](#).

З метою забезпечення повноти декларування податкових зобов'язань з акцизу та врахування у податковій звітності положень ПКУ, які набирають чинності 22.01.2024 р., ***до внесення відповідних змін до Декларації починаючи із звітності за січень 2024 р. відповідний розділ Декларації та додатки до Декларації заповнюються з урахуванням наступних особливостей.***

Особливості заповнення декларації з акцизу зі звітності за січень 2024 р.

Відповідно до [п. 3 розд. III Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку](#) платники акцизного податку заповнюють лише відповідний розділ і додатки до Декларації з акцизного податку, які

відповідають виду господарськості платника, виду підакцизних товарів (продукції).

Податкові зобов'язання з акцизу за операціями з реалізації алкоголю розлитих у споживчу тару з ввезених на митну територію України алкогольних напоїв в ємностях, які не є споживчою тарою, *пропонується відображати у розділі А Декларації та додатку 3 «Розрахунок суми акцизного податку з алкогольних напоїв (стаття 225 розділу VI ПКУ)».*

За вищезазначеними операціями податкові зобов'язання з акцизного податку рекомендується відображати у додатку 3 до Декларації, за показниками, що відповідають порядку заповнення граф 1–16 додатку 3 до Декларації.

Такі операції відображаються **окремим рядком у Додатку 3** – у випадку одночасного декларування податкових зобов'язань з алкогольних напоїв, які вироблені із використанням отриманого спирту етилового відповідно до ст. 225 ПКУ.

Разом з цим, у графі 10 додатку 3 зазначається сума податку за векселями, виданими відповідно до порядку, встановленого у [п. 225.5-1 ПКУ](#). А саме, відображаються сума акцизу за векселями, термін оплати яких настав у звітному періоді (або фактично погашених у звітному місяці), скоригована з урахуванням фактично ввезеної кількості алкоголю (згідно з митною декларацією).

Одночасно тернопільські податківці [нагадують](#), що згідно з п. 46.4 ПКУ платник акцизного податку може подати, за необхідності, у Додатку 10 доповнення до Декларації, які складені за довільною формою, що вважатиметься невід'ємною частиною податкової декларації.

Зважте на те, що за [п. 120.1 ПКУ](#) неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати і сплачувати податки та збори, податкових декларацій (розрахунків), а також іншої звітності, обов'язок подання якої до контролюючих органів передбачено ПКУ, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірах, передбачених цією статтею, за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Головна панель | Реєстр даних | 30293310 | 30293310 | 30112825 | 30147703 | 30147106 | Період бланка 30147106 | 30104706 | Уточнювальний

Розділ: А | Код операції: А5 | 1 | 2024

Додаток 7 до декларації з акцизного податку

Розрахунок суми акцизного податку з алкогільних напоїв (стаття 225 розділу VI Кодексу)
(суму вказати до трьох знаків після коми)

№ з/п	Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Еквівалент спирту (%)	Самість податку (00)	Кількість напоїв	Обсяг ліквідуваного спирту (л)		Середня ціна ліквідуваного спирту (грн/л)	Сума акцизного податку (грн)	Сума податкового зобов'язання, грн				Інші податки	Підсумок суми до бюджету (грн)
						у загальному	з розрахунку на 100 відсотків спирту			виринати в неможливі жорні (-)	за розрахунком згідно з фактичною кількістю спирту (у разі відсутності спирту вказати "0")	за розрахунком згідно з фактичною кількістю спирту (у разі відсутності спирту вказати "0")	фактично сплаченої акцизної суми (у разі відсутності спирту вказати "0")		
1	220413790	Вина натуральні з алкогільним спиртом та м'як (приміт.)	22,000	1,000	1 300,000	1200,000	264,000	0,00	241 000,00	23 000,00	-4 000,00	11 000,00	40 000,00	13 000,00	178 000,00
Усього:										241 000	23 000	-4 000	11 000	40 000	178 000

Засвідчую достовірність зазначених відомостей

Керівник, або фізична особа - платник податку, або уповноважена особа:

Головна панель | Реєстр даних | 30293310 | 30293310 | 30109010 | 30112825 | 30147703 | 30147106 | Період бланка 30147106 | 30104706 |

Додаток 10 до декларації з акцизного податку

Розділ: А | Код операції: X | 1 | 2024

Розділ декларації з акцизного податку (А, Б, В, Г, Д, Е), звітний період (місяць, рік)

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У М.КІСВІ, ДПІ У ПЕЧЕРЬСЬКОМУ РАЙОНІ (ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН М.КІСВА) | Найменування контролюючого органу, до якого подається звіт (не друкується)

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У М.КІСВІ, ДПІ У ПЕЧЕРЬСЬКОМУ РАЙОНІ (ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН М.КІСВА) | Найменування контролюючого органу за місцем об'єкта роздр. торг. (не друкується)

Обидва поля повинні мати однакове значення

Доповнення до декларацій з акцизного податку відповідно до пункту 46.4 статті 46 глави 2 розділу II Кодексу

№ з/п	Зміст доповнення
1	2
1	доповнення до декларації
2	доповнення до декларації
3	доповнення до декларації

Засвідчую достовірність зазначених відомостей

Керівник, або фізична особа - платник податку, або уповноважена особа:

(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта) | (дата) | (підпис) | (власне ім'я, прізвище)

Джерело: <https://medoc.ua/blog/osoblivosti-zapovnennja-akcizno-deklaraci-zi-zvitnogo-sichnja-2024-r>

Щодо запровадження електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин

Державна податкова служба України у зв'язку з набуттям чинності окремих норм Закону України від 29 червня 2023 року № 3173-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» повідомила наступне.

Відповідно до положень Закону № 3173-ІХ статтю 225 розділу VI Податкового кодексу України доповнено пунктами 225.51 та 225.10, пунктом 225.51 статті 225 розділу VI ПКУ передбачено, що при ввезенні на митну територію України виробником алкогольних напоїв в ємностях, які не є споживчою тарою, для їх розливу у споживчу тару такий виробник до ввезення подає контролюючому органу за своїм місцезнаходженням оформлений податковий вексель у трьох примірниках, який є забезпеченням виконання його зобов'язання у строк до 90 календарних днів, починаючи з дня видачі податкового векселя, сплатити суму податку, розраховану за ставками для цієї продукції.

Сума податку, на яку погашається вексель, визначається виходячи з фактично ввезеної кількості алкогольних напоїв (згідно з митною декларацією) та ставок податку на готову продукцію, зменшується на суму податку, розраховану виходячи з фактично втраченої кількості алкогольних напоїв при транспортуванні та зберіганні, у процесі виробництва (розливу) готової продукції в межах норм, затверджених у встановленому порядку.

Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пунктом 1 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 3173-ІХ норми абзаців четвертого-тринадцятого пункту 13 розділу I даного закону, якими ст. 225 розділу VI ПКУ доповнено пунктами 225.51 та 225.10, набирають чинності та вводяться в дію через 180 календарних днів з дня опублікування Закону № 3173-ІХ.

Оскільки Закон № 3173-IX опубліковано 26.07.2023 року (Голос України №18), а тому положення пунктів 225.51 та 225.10 статті 225 ПКУ набрали чинності з 22.01.2024 року.

Нагадуємо, що відповідно до пункту 49.21 статті 49 ПКУ платники, визначені підпунктом 212.1.15 пункту 212.1 статті 212 ПКУ, а також платники, які мають чинні (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, зобов'язані за кожний встановлений ПКУ звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді.

Форма декларації з акцизного податку і Порядок заповнення та подання декларації з акцизного податку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14 «Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 105/26550.

З метою забезпечення повноти декларування податкових зобов'язань з акцизного податку та врахування у податковій звітності з акцизного податку положень ПКУ, які набирають чинності 22.01.2024 року, до внесення відповідних змін до Декларації починаючи із звітності за січень 2024 року відповідний розділ Декларації та додатки до Декларації заповнюються з урахуванням наступних особливостей.

Відповідно до пункту 3 розділу III Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку платники акцизного податку заповнюють лише відповідний розділ і додатки до Декларації з акцизного податку, які відповідають виду господарської діяльності платника, виду підакцизних товарів (продукції).

Податкові зобов'язання з акцизного податку за операціями з реалізації алкогольних напоїв розлитих у споживчу тару з ввезених на митну територію України алкогольних напоїв в ємностях, які не є споживчою тарою пропонується відображати у розділі А Декларації та додатку 3 «Розрахунок суми акцизного податку з алкогольних напоїв (стаття 225 розділу VI ПКУ)».

За вищезазначеними операціями податкові зобов'язання з акцизного податку рекомендується відображати у додатку 3 до Декларації, за показниками, що відповідають порядку заповнення граф 1-16 додатку 3 до Декларації.

Такі операції відображаються окремим рядком у Додатку 3-у випадку одночасного декларування податкових зобов'язань з алкогольних напоїв, які вироблені із використанням отриманого спирту етилового відповідно до статті 225 ПКУ.

Разом з цим у графі 10 додатку 3 зазначається сума податку за векселями, виданими відповідно до порядку, встановленого у п 225.51 ст. 225 розділу VI ПКУ, а саме термін оплати яких настав у звітному періоді (або фактично погашених у звітному місяці) скоригована з урахуванням фактично ввезеної кількості алкогольних напоїв (згідно з митною декларацією).

Одночасно зазначаємо, що згідно з п. 46.4 ст. 46 ПКУ платник акцизного податку може подати, у разі необхідності, у Додатку 10 доповнення до Декларації, які складені за довільною формою, що вважатиметься невід'ємною частиною податкової декларації.

Звертаємо увагу, що згідно з п. 120.1 ст. 120 ПКУ неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати і сплачувати податки та збори, податкових декларацій (розрахунків), а також іншої звітності, обов'язок подання якої до контролюючих органів передбачено ПКУ, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірах, передбачених цією статтею, за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Джерело: <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/744637.html>

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

01.04.2024

№ 9246/7/99-00-21-03-03-07

Головним управлінням ДПС в областях,
м. Києві

Міжрегіональним управлінням ДПС по
роботі з великими платниками податків

Інформаційно-довідковий департамент
ДПС

Державна податкова служба України з метою забезпечення належного декларування податкових зобов'язань з акцизного податку з урахування змін, внесених до Податкового кодексу України Законом України від 23 лютого 2024 року №3603-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства», повідомляє наступне.

1. Особливості внесених змін до Кодексу

Законом № 3603, який набрав чинності 16 березня 2024 року, внесено зміни до п. 214.6 ст. 214 Кодексу, яким встановлюється особливість визначення бази оподаткування акцизним податком з урахуванням норм втрат підакцизної продукції, а саме:

- виробничих втрат і виходу спирту етилового, спиртових дистилатів, біостанолу, норми втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв, норми виробничих втрат алкогольних напоїв;
- втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування;
- сукупних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів;

- сукупних втрат та відходів неферментованої тютюнової сировини під час зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини;
- норм втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет.

Розмір норм втрат окремих підакцизних товарів (спирту, біоетанолу, спиртових дистилятів, нафтопродуктів) встановлюється Кабінетом Міністрів України, зокрема:

- постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1218 затверджено норми виробничих втрат і виходу спирту етилового, у тому числі біоетанолу;
- постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2022 року № 1310 затверджено норми виробничих втрат спирту коньячного, зернового дистиляту та інших спиртових дистилятів і норм втрат спирту та готової продукції під час виробництва деяких видів алкогольних напоїв;
- постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 77 затверджено вимоги до обліку, зберігання, відпуску, приймання і транспортування спирту етилового та норми втрат спирту етилового під час зберігання та транспортування залізничним, водним і автомобільним транспортом;
- постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 686 затверджено норми втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування.

Розмір нормативних втрат інших видів підакцизної продукції (тютюнових виробів та сировини) визначається безпосередньо п. 214.6 ст. 214 Кодексу.

Щодо порядку визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності понаднормативних втрат та відходів.

Пунктом 214.6 ст. 214 передбачений порядок визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності понаднормативних втрат та відходів, а саме:

- для спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів базою оподаткування є понаднормативно втрачена їх кількість;
- за наявності понаднормативних втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв або понаднормативних виробничих втрат алкогольних напоїв базою оподаткування є кількість таких понаднормативно втрачених товарів (продукції);
- для ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів базою оподаткування є

- втрачений обсяг тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, визначені Кодексом, за відповідний календарний (звітний) місяць;
- для неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини базою оподаткування є втрачений обсяг тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, за відповідний календарний (звітний) місяць;
 - для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет базою оподаткування є втрачений об'єм рідин, що використовується в електронних сигаретах, який перевищує норми втрат;
- для нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування та якщо з таких обсягів акцизний податок не сплачувався або сплачувався за пільговою ставкою базою оподаткування є втрачений обсяг нафтопродуктів, який перевищує норми втрат.

2. Особливості заповнення декларації з акцизного податку з урахуванням змін, внесених до Кодексу Законом № 3603

Порядок заповнення та подання декларації з акцизного податку затверджений наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14 «Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку», зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 105/26550.

Згідно з абзацом другим п.46.6 ст.46 Кодексу до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Оскільки норми п. 214.6ст. 214 Кодексу набрали чинності з 16 березня 2024 року, пропонуємо платникам акцизного податку до внесення відповідних змін до форми Декларації та набрання ними чинності здійснювати декларування податкових зобов'язань з акцизного податку з урахуванням внесених до Кодексу змін Законом № 3603 наступним чином.

Платники акцизного податку заповнюють лише відповідний розділ і додатки до Декларації, які відповідають виду господарської діяльності платника, виду підакцизних товарів (продукції) (п.3 розділу III Декларації).

В Декларації зазначаються податкові зобов'язання з акцизного податку, обраховані відповідно до встановлених Кодексом норм втрат та відходів:

- із спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, пива та продуктів із вмістом спирту етилового 8,5 відсотка об'ємних одиниць та більше - по коду операції А6 розділу А та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 3 до Декларації;
- з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну (в тому числі тютюнової сировини, тютюнових відходів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах) - по коду операції Б5 розділу Б та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 2 до Декларації;
- з реалізації пального - по коду операції В5 розділу В та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатку 1 до Декларації.

З урахуванням особливостей обрахунку норм втрат та відходів тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах - у розділі Б Декларації (у рядку по коду операції Б5) мають, зокрема, зазначатися:

- податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів (визначаються виходячи з перевищення 5 відсотків загального обсягу такої тютюнової сировини, використаної для виробництва тютюнових виробів протягом такого календарного (звітного) місяця) або неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини (визначається виходячи з перевищення 10 відсотків загального обсягу (ваги) неферментованої тютюнової сировини, використаної для виробництва ферментованої тютюнової сировини протягом календарного (звітного) місяця);
- податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет (перевищення 5 відсотків загального об'єму таких рідин, використаних у виробництві, у тому числі електронних сигарет, протягом такого календарного (звітного) місяця).

Пунктом 214.6 ст. 214 Кодексу також встановлено порядок визначення норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва сукупно усіх тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць.

Так за наявності понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час виробництва тютюнових виробів базою оподаткування є:

- для тютюнових виробів, облік яких ведеться у кілограмах - обсяг понаднормативно витраченої ферментованої тютюнової сировини у виробництві тютюнових виробів;

- для тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках, - кількість таких тютюнових виробів, яку можна було б виробити з обсягів перевитраченої тютюнової сировини з розрахунку 600 грамів на 1000 штук.

Платникам акцизного податку необхідно розраховувати акцизний податок виходячи з бази оподаткування визначеної з наднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць з урахуванням таких особливостей.

Для тієї продукції, облік якої ведеться у штуках, базою оподаткування є визначений обсяг понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів, який визначається як різниця між:

- а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів;

та

- б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини, розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 600 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат).

Для тієї продукції облік якої ведеться у кілограмах, базою оподаткування є обсяг наднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця, який визначається як різниця між:

- а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця;

та

- б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 1000 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат), протягом такого календарного (звітного) місяця;

Додатково зазначаємо, що платник акцизного податку має забезпечити ведення окремого обліку витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться у штуках та кілограмах. У разі відсутності такого обліку дотримання норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів

здійснюється виходячи з розрахунку витрати ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках.

Щодо визначення податкових зобов'язань з понаднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць.

Розрахунок суми акцизного податку з тютюнових виробів (відповідно до обсягів понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини при виробництві тютюнових виробів) має бути здійснено:

- у Додатку 1 до Декларації по коду операції Б5, де зазначаються окремими рядками кількість/обсяг тютюнових виробів (облік яких ведеться у кілограмах), яка б могла бути виготовлена з обсягу наднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів (про що вказати в колонці 3 «понаднормативні витрати тютюнової сировини») протягом календарного (звітного) місяця, обрахована виходячи з норми, яка становить 1000 грамів витрат ферментованої тютюнової сировини на 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат) (гр.9);
- у Додатку 2 до Декларації по коду операції Б5, де зазначається окремими рядками кількість тютюнових виробів (облік яких ведеться у штуках), яка б могла бути виготовлена з обсягу понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів (про що вказати в колонці 3 «понаднормативні витрати тютюнової сировини») протягом календарного (звітного) місяця, обрахована виходячи з норми яка становить 600 грамів витрат ферментованої тютюнової сировини на 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат) (гр.10).

Також у Додатку 2 до Декларації зазначаються:

- розмір мінімального податкового зобов'язання, встановленого Кодексом (гр.17, 18 Д2);
- сума мінімального податкового зобов'язання з обсягів товару (гр.19, 20 Д2);
- сума акцизного податку з обсягів товару (яка з них має більше значення)(гр. 21 Д2).

Головним управлінням ДПС в областях, м. Києві, міжрегіональним управлінням ДПС по роботі з великими платниками податків, Інформаційно-довідковому департаменту ДПС довести зазначений лист до відома платників податків та забезпечити його врахування під час виконання функцій, покладених на контролюючі органи.

В.о.заступника Голови

Євгеній СОКУР

Податкова служба роз'яснила зміни, внесені до Податкового кодексу України Законом України від 23 лютого 2024 року № 3603-ІХ щодо особливостей визначення бази оподаткування акцизним податком

Державна податкова служба України у листі від 01.04.2024 № 9246/7/99-00-21-03-03-07 надала роз'яснення щодо змін, внесених до Податкового кодексу України Законом України від 23 лютого 2024 року № 3603-ІХ. Зокрема, у листі зазначено, що Законом № 3603, який набрав чинності 16 березня 2024 року, внесено зміни до п. 214.6 ст. 214 Кодексу, яким встановлюється особливість визначення бази оподаткування акцизним податком з урахуванням норм втрат підакцизної продукції, а саме:

- виробничих втрат і виходу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, норми втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв, норми виробничих втрат алкогольних напоїв;
- втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування;
- сукупних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів;
- сукупних втрат та відходів неферментованої тютюнової сировини під час зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини;
- норм втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет.

Законом № 3603, який набрав чинності 16 березня 2024 року, внесено, зокрема, зміни до п. 214.6 ст. 214 Кодексу, яким встановлюється особливість

визначення бази оподаткування акцизним податком з урахуванням норм втрат підакцизної продукції, а саме:

- виробничих втрат і виходу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, норми втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв, норми виробничих втрат алкогольних напоїв;
- втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування;
- сукупних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів;
- сукупних втрат та відходів неферментованої тютюнової сировини під час зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини;
- норм втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет.

Розмір норм втрат окремих підакцизних товарів (спирту, біоетанолу, спиртових дистилятів, нафтопродуктів) встановлюється Кабінетом Міністрів України, зокрема:

- постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1218 затверджено норми виробничих втрат і виходу спирту етилового, у тому числі біоетанолу;
- постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2022 року № 1310 затверджено норми виробничих втрат спирту коньячного, зернового дистиляту та інших спиртових дистилятів і норм втрат спирту та готової продукції під час виробництва деяких видів алкогольних напоїв;
- постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року №77 затверджено вимоги до обліку, зберігання, відпуску, приймання і транспортування спирту етилового та норми втрат спирту етилового під час зберігання та транспортування залізничним, водним і автомобільним транспортом;
- постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 686 затверджено норми втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування.

Розмір нормативних втрат інших видів підакцизної продукції (тютюнових виробів та сировини) визначається безпосередньо п. 214.6 ст. 214 Кодексу.

Щодо порядку визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності понаднормативних втрат та відходів.

Пунктом 214.6 ст. 214 передбачений порядок визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності понаднормативних втрат та відходів, а саме:

- для спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилатів базою оподаткування є понаднормативно втрачена їх кількість;
- за наявності понаднормативних втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв або понаднормативних виробничих втрат алкогольних напоїв базою оподаткування є кількість таких понаднормативно втрачених товарів (продукції);
- для ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів базою оподаткування є втрачений обсяг тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, визначені Кодексом, за відповідний календарний (звітний) місяць;
- для неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини базою оподаткування є втрачений обсяг тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, за відповідний календарний (звітний) місяць;
- для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет базою оподаткування є втрачений об'єм рідин, що використовується в електронних сигаретах, який перевищує норми втрат; для нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування та якщо з таких обсягів акцизний податок не сплачувався або сплачувався за пільговою ставкою базою оподаткування є втрачений обсяг нафтопродуктів, який перевищує норми втрат.

Крім того, звертаємо увагу на особливості заповнення декларації з акцизного податку з урахуванням змін, внесених до Кодексу Законом № 3603.

Порядок заповнення та подання декларації з акцизного податку затверджений наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14 «Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку», зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 105/26550.

Згідно з абзацом другим п. 46.6 ст. 46 Кодексу до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Оскільки норми п. 214.6 ст. 214 Кодексу набрали чинності з 16 березня 2024 року, пропонуємо платникам акцизного податку до внесення відповідних змін до форми Декларації та набрання ними чинності здійснювати декларування податкових зобов'язань з акцизного податку з урахуванням внесених до Кодексу змін Законом № 3603 наступним чином.

Платники акцизного податку заповнюють лише відповідний розділ і додатки до Декларації, які відповідають виду господарської діяльності платника, виду підакцизних товарів (продукції) (п.3 розділу III Декларації).

В Декларації зазначаються податкові зобов'язання з акцизного податку, обраховані відповідно до встановлених Кодексом норм втрат та відходів:

із спирту етилового та інших спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, пива та продуктів із вмістом спирту етилового 8,5 відсотка об'ємних одиниць та більше - по коду операції А6 розділу А та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 3 до Декларації;

з тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну (в тому числі тютюнової сировини, тютюнових відходів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах) - по коду операції Б5 розділу Б та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 2 до Декларації;

з реалізації пального - по коду операції В5 розділу В та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатку 1 до Декларації.

З урахуванням особливостей обрахунку норм втрат та відходів тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах - у розділі Б Декларації (у рядку по коду операції Б5) мають, зокрема, зазначатися:

- податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів (визначаються виходячи з перевищення 5 відсотків загального обсягу такої тютюнової сировини, використаної для виробництва тютюнових виробів протягом такого календарного (звітного) місяця) або неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини (визначається виходячи з перевищення 10 відсотків загального обсягу (ваги) неферментованої тютюнової сировини, використаної для виробництва ферментованої тютюнової сировини протягом календарного (звітного) місяця);
- податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних

сигарет (перевищення 5 відсотків загального об'єму таких рідин, використаних у виробництві, у тому числі електронних сигарет, протягом такого календарного (звітного) місяця).

Пунктом 214.6 ст. 214 Кодексу також встановлено порядок визначення норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва сукупно усіх тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць.

Так за наявності понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час виробництва тютюнових виробів базою оподаткування є:

- для тютюнових виробів, облік яких ведеться у кілограмах - обсяг понаднормативно витраченої ферментованої тютюнової сировини у виробництві тютюнових виробів;
- для тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках, - кількість таких тютюнових виробів, яку можна було б виробити з обсягів перевитраченої тютюнової сировини з розрахунку 600 грамів на 1000 штук.

Платникам акцизного податку необхідно розраховувати акцизний податок виходячи з бази оподаткування визначеної з наднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць з урахуванням таких особливостей.

Для тієї продукції, облік якої ведеться у штуках, базою оподаткування є визначений обсяг понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів, який визначається як різниця між:

а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів;

та

б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини, розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 600 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат).

Для тієї продукції облік якої ведеться у кілограмах, базою оподаткування є обсяг наднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця, який визначається як різниця між:

а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця;

та

б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 1000 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат), протягом такого календарного (звітного) місяця;

Додатково зазначаємо, що платник акцизного податку має забезпечити ведення окремого обліку витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться у штуках та кілограмах. У разі відсутності такого обліку дотримання норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів здійснюється виходячи з розрахунку витрати ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках.

Щодо визначення податкових зобов'язань з понаднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць.

Джерело: <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/770066.html>

Про зміни обчислення акцизного податку у разі недотримання норм втрат/витрат підакцизної продукції

1. Особливості внесених змін до Податкового кодексу України

Законом України від 23 лютого 2024 року № 3603-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства», який набрав чинності 16 березня 2024 року, внесено зміни до п. 214.6 ст. 214 Кодексу, яким встановлюється особливість визначення бази оподаткування акцизним податком з урахуванням:

1.1. норм втрат підакцизної продукції:

виробничих втрат спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, норми втрат спирту, виноматеріалів, соків під час виробництва алкогольних напоїв, норми виробничих втрат алкогольних напоїв;

втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування;

сукупних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів;

сукупних втрат та відходів неферментованої тютюнової сировини під час зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини;

втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет.

Розмір норм втрат окремих підакцизних товарів (спирту, біоетанолу, спиртових дистилятів, нафтопродуктів) встановлюється Кабінетом Міністрів України, зокрема:

постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1218 затверджено норми виробничих втрат і виходу спирту етилового, у тому числі біоетанолу;

постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2022 року № 1310 затверджено норми виробничих втрат спирту коньячного, зернового дистиляту та інших спиртових дистилятів і норм втрат спирту та готової продукції під час виробництва деяких видів алкогольних напоїв;

постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 77 затверджено вимоги до обліку, зберігання, відпуску, приймання і транспортування спирту етилового та норми втрат спирту етилового під час зберігання та транспортування залізничним, водним і автомобільним транспортом;

постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 686 затверджено норми втрат нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування.

Розмір нормативних втрат інших видів підакцизної продукції (тютюнових виробів та сировини) визначається безпосередньо п. 214.6 ст. 214 Кодексу.

1.2. норм виходу/втрат підакцизної продукції:

- виходу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу – затверджуються Кабінетом Міністрів України;

- середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва сукупно усіх тютюнових виробів – протягом календарного (звітного) місяця середні витрати ферментованої тютюнової сировини для виробництва сукупно усіх тютюнових виробів, облік яких ведеться у:

штуках, не можуть перевищувати 600 грамів на 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат);

кілограмах, не можуть перевищувати 1000 грамів на 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат).

2. Щодо порядку визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності

2.1. понаднормативних втрат та відходів:

пунктом 214.6 ст. 214 Кодексу передбачений порядок визначення бази оподаткування акцизним податком у разі наявності понаднормативних втрат та відходів, а саме для:

спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів базою оподаткування є понаднормативно втрачена їх кількість;

спирту, виноматеріалів, соків та алкогольних напоїв під час виробництва алкогольних напоїв – кількість таких понаднормативно втрачених товарів (продукції) під час виробництва алкогольних напоїв або понаднормативних виробничих втрат алкогольних напоїв, норми по яких визначені постановою Кабінету Міністрів України;

ферментованої тютюнової сировини – втрачений обсяг тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, визначені Кодексом, за відповідний календарний (звітний) місяць;

неферментованої тютюнової – втрачений обсяг тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини, який перевищує сукупні норми втрат та відходів, визначені Кодексом, за відповідний календарний (звітний) місяць;

рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у тому числі електронних сигарет – втрачений об'єм таких рідин під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, який перевищує норми втрат, визначені Кодексом, протягом такого календарного (звітного) місяця;

нафтопродуктів під час їх приймання, зберігання, відпуску, перевантаження та транспортування та якщо з таких обсягів акцизний податок не сплачувався або

сплачувався за пільговою ставкою – втрачений обсяг нафтопродуктів, який перевищує норми втрат, затверджені постановою Кабінету Міністрів України.

2.2. незабезпечення виходу/понаднормативних витрат підакцизної продукції:

у разі незабезпечення нормативного виходу спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів, допущеного з вини виробника під час виробництва спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів, базою оподаткування є кількість спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів, яка визначається як різниця між кількістю спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів, яку можна було б виробити з дотриманням затверджених Кабінетом Міністрів України норм виходу, і кількістю фактично вироблених спирту етилового, у тому числі біоетанолу, спиртових дистилятів.

За наявності понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час виробництва тютюнових виробів базою оподаткування є:

для тютюнових виробів, облік яких ведеться у кілограмах, – обсяг понаднормативно витраченої ферментованої тютюнової сировини у виробництві тютюнових виробів;

для тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках, – кількість таких тютюнових виробів, яку можна було б виробити з обсягів перевитраченої тютюнової сировини з розрахунку 600 грамів на 1000 штук.

3. Особливості заповнення декларації з акцизного податку з урахуванням змін, внесених до Кодексу Законом № 3603

Порядок заповнення та подання декларації з акцизного податку затверджений наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 14 «Про затвердження форми декларації з акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації з акцизного податку», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 105/26550.

Згідно з абзацом другим п. 46.6 ст. 46 Кодексу до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набувають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Оскільки зміни, внесені Законом № 3603 до п. 214.6 ст. 214 Кодексу, набрали чинності з 16 березня 2024 року, до внесення відповідних змін до форми Декларації та набрання ними чинності рекомендується здійснювати декларування податкових зобов'язань з акцизного податку з урахуванням таких змін до Кодексу таким чином.

Платники акцизного податку заповнюють лише відповідний розділ і додатки до Декларації, які відповідають виду господарської діяльності платника, виду подакцизних товарів (продукції) (п. 3 розділу III Декларації).

3.1. У Декларації зазначаються податкові зобов'язання з акцизного податку, обраховані відповідно до встановлених Кодексом норм втрат та відходів:

із спирту етилового та інших спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, пива та продуктів із вмістом спирту етилового 8,5 відсотка об'ємних одиниць та більше – по коду операції А6 розділу А та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 3 до Декларації;

з тютюнових виробів, тютюну та промислових заміників тютюну (в тому числі тютюнової сировини, тютюнових відходів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах) – по коду операції Б5 розділу Б та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатках 1 та 2 до Декларації;

з реалізації пального – по коду операції В5 розділу В та, відповідно, здійснюється розрахунок у додатку 1 до Декларації.

З урахуванням особливостей обрахунку норм втрат та відходів тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – у розділі Б Декларації (у рядку по коду операції Б5) мають, зокрема, зазначатися:

податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат та відходів ферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування і використання у виробництві тютюнових виробів (визначаються виходячи з перевищення 5 відсотків загального обсягу такої тютюнової сировини, використаної для виробництва тютюнових виробів протягом такого календарного (звітного) місяця) або неферментованої тютюнової сировини під час її зберігання, транспортування, виробництва ферментованої тютюнової сировини (визначається виходячи з перевищення 10 відсотків загального обсягу (ваги) неферментованої тютюнової сировини, використаної для виробництва ферментованої тютюнової сировини протягом календарного (звітного) місяця);

податкові зобов'язання, визначені з обсягів понаднормативних втрат рідин, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування і використання у виробництві, у тому числі електронних сигарет (перевищення 5 відсотків загального об'єму таких рідин, використаних у виробництві, у тому числі електронних сигарет, протягом такого календарного (звітного) місяця).

3.2. Щодо визначення податкових зобов'язань з понаднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць:

платникам акцизного податку необхідно розраховувати акцизний податок виходячи з бази оподаткування визначеної з наднормативних сукупних витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів за відповідний календарний (звітний) місяць з урахуванням таких особливостей.

Для тієї продукції, облік якої ведеться у штуках, базою оподаткування є визначений обсяг понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів, який визначається як різниця між:

а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів

та

б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини, розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 600 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат).

Для тієї продукції облік якої ведеться у кілограмах, базою оподаткування є обсяг наднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця, який визначається як різниця між:

а) загальним обсягом фактичних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів протягом календарного (звітного) місяця

та

б) розрахунковим обсягом витрат ферментованої тютюнової сировини, розрахованим виходячи з обсягу вироблених тютюнових виробів та норми витрат у розмірі 1000 грамів ферментованої тютюнової сировини на виробництво 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат), протягом такого календарного (звітного) місяця;

Платник акцизного податку має забезпечити ведення окремого обліку витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться у штуках та кілограмах. У разі відсутності такого обліку дотримання норм середніх витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів здійснюється виходячи з розрахунку витрат ферментованої тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів, облік яких ведеться в штуках.

Розрахунок суми акцизного податку з тютюнових виробів (відповідно до обсягів понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини при виробництві тютюнових виробів) має бути здійснено:

у Додатку 1 до Декларації по коду операції Б5, де зазначаються окремими рядками кількість/обсяг тютюнових виробів (облік яких ведеться у кілограмах), яка б могла бути виготовлена з обсягу понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві відповідних тютюнових виробів (про що вказати в колонці 3 «понаднормативні витрати тютюнової сировини») протягом календарного (звітного) місяця, обрахована виходячи з норми, яка становить 1000 грамів витрат ферментованої тютюнової сировини на 1000 грам таких тютюнових виробів (без урахування втрат) (гр.9);

у Додатку 2 до Декларації по коду операції Б5, де зазначається окремими рядками кількість тютюнових виробів (облік яких ведеться у штуках), яка б могла бути виготовлена з обсягу понаднормативних витрат ферментованої тютюнової сировини під час її використання у виробництві тютюнових виробів (про що вказати в колонці 3 «понаднормативні витрати тютюнової сировини») протягом календарного (звітного) місяця, обрахована виходячи з норми, яка становить 600 грамів витрат ферментованої тютюнової сировини на 1000 штук таких тютюнових виробів (без урахування втрат) (гр.10).

Також у Додатку 2 до Декларації зазначаються:

розмір мінімального податкового зобов'язання, встановленого Кодексом (гр.17, 18 Д2);

сума мінімального податкового зобов'язання з обсягів товару (гр.19, 20 Д2);

сума акцизного податку з обсягів товару (яка з них має більше значення) (гр. 21 Д2).

Про запровадження з 1 вересня 2024 року оподаткування акцизним податком нікотиновмісних продуктів для орального застосування та їх розмежування як окремих видів нікотиновмісної продукції для орального застосування

Починаючи з 01 вересня 2024 року операції з реалізації вироблених в Україні/ввезених на митну територію України товарів за кодом згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 90 00 «Інші нікотиновмісні продукти для орального застосування», що включені до переліку підакцизних товарів, підлягають оподаткуванню акцизним податком відповідно до положень Закону України від 16 січня 2024 року № 3553-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо приведення деяких норм у відповідність із Законом України «Про Митний тариф України» та уточнення окремих положень».

Водночас у перелік підакцизних товарів не входять товари товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 10 00 «Продукти, що містять нікотин, призначені для сприяння припиненню вживання тютюну».

З метою запобігання виникненню можливих загроз, пов'язаних з ухиленням від оподаткування через неправомірне віднесення нікотиновмісних продуктів для орального застосування товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 90 00 «Інші нікотиновмісні продукти для орального застосування», що підлягають оподаткуванню акцизним податком, до товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 10 00 «Продукти, що містять нікотин, призначені для сприяння припиненню вживання тютюну», що не віднесені до підакцизних товарів, слід враховувати інформацію, надану листами Міністерства охорони здоров'я України та Державної митної служби України, щодо віднесення нікотиновмісної продукції до засобів нікотинозамісної терапії і такої, що призначена для сприяння припиненню вживання тютюну, а саме:

нікотинова замісна терапія врегульована наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.09.2012 № 746 «Про затвердження Методичних рекомендацій для медичних працівників закладів охорони здоров'я з надання лікувально-профілактичної допомоги особам, які бажають позбутися залежності від тютюну»;

наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2012 № 601 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових

виробів» затверджено Стандарти первинної медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових виробів, який включає «Стандарт 5. Медична допомога при припиненні вживання тютюнових виробів здійснюється комплексно, із застосуванням немедикаментозних методів та фармакотерапії».

Міжнародною класифікацією хвороб 10-го перегляду тютюн віднесено до психоактивних речовин і відповідно розлади внаслідок його вживання віднесено до психічних і поведінкових.

Стандартом 5 передбачено такі обов'язкові критерії:

для фармакотерапії застосовуються лікарські засоби з доведеною ефективністю щодо їхнього впливу;

лікарські засоби нікотинозамісної та ненікотинозамісної терапії обов'язково призначаються медичним (фармацевтичним) працівником.

Додатком 4 до Стандартів первинної медичної допомоги при припиненні вживання тютюнових виробів визначено перелік лікарських засобів з доведеною ефективністю, які дозволені в Україні для вживання для НЗТ (нікотинозамісної терапії):

нікотинова жувальна гумка, міжнародна непатентована назва – Nicotine;

нікотинний пластир, МНН – Nicotine.

Лікарський засіб – будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), що має властивості та призначена для лікування або профілактики захворювань у людей, чи будь-яка речовина або комбінація речовин (одного або декількох АФІ та допоміжних речовин), яка може бути призначена для запобігання вагітності, відновлення, корекції чи зміни фізіологічних функцій у людини шляхом здійснення фармакологічної, імунологічної або метаболічної дії або для встановлення медичного діагнозу (абзац другий частини першої статті 2 Закону України «Про лікарські засоби»).

Відомості про лікарські засоби містяться в Державному реєстрі лікарських засобів України.

З огляду на зазначене, виключно лікарські засоби є препаратами, які призначені для сприяння припиненню вживання тютюну.

Будь-які інші продукти, що не є лікарським засобом, не мають доведеної ефективності в припиненні вживання тютюну, а тому не можуть бути призначені для сприяння припиненню вживання тютюну.

Отже, враховуючи інформацію МОЗ, правомірність віднесення нікотиновмісної продукції до продукції товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД 2404 91 10 00 «Продукти, що містять нікотин, призначені для сприяння припиненню вживання тютюну», має підтверджуватися наявністю відомостей про таку продукцію в Державному реєстрі лікарських засобів України.

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 № 475

07.05.2024 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2024 № 475 «Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, які видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, призначеного для переробки на алкогольні напої (крім виноматеріалів та вермутів), та до ввезення на митну територію України алкогольних напоїв в ємностях, які не є споживчою тарою, для їх розливу у споживчу тару виробником алкогольних напоїв» (опубліковано в газеті «Урядовий кур'єр» № 93).

Постанова № 475 прийнята на виконання положень статті 225 Податкового кодексу України, з урахуванням змін, внесених Законом України від 29 червня 2023 року № 3173-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах».

Зазначений нормативно-правовий акт встановлює новий Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів, які видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, призначеного для переробки на алкогольні напої (крім виноматеріалів та вермутів), та до ввезення на митну територію України виробником алкогольних напоїв відповідно до пунктів 225.1, 225.5¹ та 225.10 статті 225 Кодексу.

Постановою № 475:

визначено поняття «векселедавець» і «векселедержатель»;

встановлено порядок видачі податкового векселя суб'єктом господарювання – виробником алкогольних напоїв до операцій з отримання спирту етилового неденатурованого або до операцій з ввезення алкогольних напоїв;

визначено строк, на який видається податковий вексель;

передбачено порядок складання податкового векселя, відповідальність за оформлення податкового векселя, умови взяття на облік або відмова у взятті на облік податкового векселя;

встановлено умови погашення податкового векселя та умови, коли податковий вексель вважається таким, що не погашений в установлений строк;

визначено суму акцизного податку, на яку погашається податковий вексель, для виробників, які отримують спирт етиловий для виробництва алкогольної продукції, та для виробників алкогольної продукції, що ввозять на митну територію України алкогольні напої в ємностях, які не є споживчою тарою, для їх розливу у споживчу тару, відповідно до фактично ввезеної кількості алкогольних напоїв, а також з урахуванням обсягів відвантаженої на експорт продукції згідно з належно оформленою митною декларацією;

передбачено здійснення протесту податкового векселя векселедержателем, якщо податковий вексель не погашено в установлений строк.

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗАБОВ'ЯЗАННЯ

Що таке мінімальне податкове зобов'язання і хто його сплачує?

Головне управління ДПС у Львівській області інформує, що Законом України від 30 листопада 2021 року № 1914 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень» для платників податків – фізичних осіб, у яких у власності та/або користуванні (оренді, суборенді, емфітевзисі, постійному користуванні) є земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь, введено поняття мінімального податкового зобов'язання.

Ці зміни стосуються як платників податків, так і органів місцевого самоврядування, адже його сплата впливатиме на дохідну частину місцевого бюджету.

Відповідно до п. 64 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України мінімальне податкове зобов'язання вперше визначалося за 2022 рік у 2023 році.

Поняття МПЗ визначено п.п. 14.1.114 прим.2 ПКУ.

МПЗ - це мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до ПКУ. Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі - підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням.

Платником МПЗ є резидент, який володіє та/або користується (орендує (суборендує), на умовах емфітевзису, постійно користується) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь (пп. 162.1.1 прим. 1 п. 162.1 ст. 162 ПКУ).

[Джерело: https://lv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/750803.html](https://lv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/750803.html)

Хто є платником?

Фізична чи юридична особа, що за офіційними даними обробляє відповідну земельну ділянку.

Якщо земельна ділянка офіційно не передана власником в оренду, емфітевзис або інше користування, вважається ще її обробляє власник такої земельної ділянки.

Якщо земельна ділянка була офіційно передана в оренду, емфітевзис або інше користування на підставі договорів, укладених та зареєстрованих відповідно до законодавства, платником мінімального податкового зобов'язання буде орендар (землекористувач).

Скільки треба заплатити?

Сплаті до бюджету підлягає сума МЗП, яка зменшується на суму податків, що були сплачені за відповідний рік у зв'язку з обробітком відповідної земельної ділянки. Якщо сума сплачених податків більше ніж МЗП то гроші сплачувати не треба.

До податків, що зараховується у сплату МЗП відноситься:

- ПДФО та військовий збір сплачений з: 1) доходу від реалізації с/г продукції, що була вирощена на такій земельній ділянці; 2) заробітної плати найманих працівників;
- земельний податок та єдиний податок четвертої групи спрощеної системи оподаткування, сплачені з відповідної земельної ділянки.

Розмір МПЗ визначається за формулою:

$МПЗ = НГО \times К \times М / 12$, де

НГО — нормативна грошова оцінка земельної ділянки;

К — коефіцієнт, який становить 0,04 у 2022 році і з 2023 року становитиме 0,05;

М — кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка перебуває у власності, оренді, користуванні на інших умовах.

Таким чином, якщо земельна ділянка останній рік не змінювала власника, розмір МПЗ у 2023 році за 2022 рік складе 4% НГО, в середньому по країні це приблизно 1120 грн за один гектар в рік.

Якщо я не користуюсь земельними ділянками (паями), оскільки вони розташовані на окупованих територіях чи на територіях бойових дій?

Для фізичних осіб не нараховується та не сплачується за 2022 рік МПЗ за земельні ділянки, що розташовані на територіях активних бойових дій або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України (підпункт 69.15 пункту 69 підрозділу 10 розділу ХХ Податкового кодексу України)

МПЗ не сплачується за земельні ділянки, що забруднені вибухонебезпечними предметами, у випадках коли:

1. оператором протимінної діяльності проведено обстеження відповідної земельної ділянки та встановлено що вона є забрудненою вибухонебезпечними предметами і відповідна інформація внесена до Державного земельного кадастру;
2. органом місцевого самоврядування було надано податкову пільгу зі сплати місцевих податків для такої земельної ділянки як для непридатної для використання у зв'язку з потенційною загрозою її забруднення вибухонебезпечними предметами.

Протягом якого часу я маю заплатити мінімальне податкове зобов'язання?

Протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Джерело: <https://drohobych-rda.gov.ua/news/vse-pro-minimalne-podatkove-zobov-yazannya.html>

Як визначається загальне мінімальне податкове зобов'язання платників податку на прибуток – власників земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь?

Головне управління ДПС у Дніпропетровській області повідомляє, що відповідно до п. п. 14.1.114 прим. 2 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України від мінімальне податкове зобов'язання – це мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до ПКУ.

Сума мінімальних податкових зобов'язань, визначених щодо кожної із земельних ділянок, право користування якими належить одній юридичній або фізичній особі, у тому числі фізичній особі – підприємцю, є загальним мінімальним податковим зобов'язанням.

Особливості визначення загального мінімального податкового зобов'язання платників податку на прибуток підприємств (податок) – власників, орендарів, користувачів на інших умовах (в тому числі на умовах емфітевзису) земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь, встановлено п. 141.9 ст. 141 ПКУ.

Підпунктом 141.9.1 п. 141.9 ст. 141 ПКУ визначено, що платник податку зобов'язаний у складі податкової декларації за податковий (звітний) рік подавати додаток з розрахунком загального мінімального податкового зобов'язання.

У такому додатку, зокрема, зазначаються:

- кадастрові номери земельних ділянок, для яких визначається мінімальне податкове зобов'язання, їх нормативна грошова оцінка та площа;
- сума загального мінімального податкового зобов'язання, сума мінімального податкового зобов'язання щодо кожної земельної ділянки окремо;
- загальна сума сплачених платником податку податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, та визначених відповідно до п. п. 141.9.2 або 141.9.3 п. 141.9 ст. 141 ПКУ витрат на оренду земельних ділянок протягом податкового (звітного) року;
- різниця між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок.

Згідно з п. п. 141.9.2 п. 141.9 ст. 141 ПКУ для платника податку, у якого частка сільськогосподарського товаровиробництва за податковий (звітний) рік, розрахована відповідно до п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, дорівнює або перевищує 75 відс., різниця між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок обчислюється шляхом віднімання від загального мінімального податкового зобов'язання загальної суми сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок.

До суми сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок відносяться:

- податок на прибуток підприємств;
- податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з доходів фізичних осіб, які перебувають з платником податку у трудових або цивільно-правових відносинах (крім доходів, які сплачені за придбання товарів у фізичних осіб), з доходів за договорами оренди, суборенди, емфітевзису земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

- єдиний податок (у разі переходу у податковому (звітному) році із спрощеної системи оподаткування на загальну);
- земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь;
- рентна плата за спеціальне використання води;
- 20 відс. витрат на сплату орендної плати за віднесені до сільськогосподарських угідь земельні ділянки, орендодавцями яких є юридичні особи, та/або які перебувають у державній чи комунальній власності.

У сумі сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок не враховуються помилково та/або надміру сплачені у податковому (звітному) році суми податків, зборів, платежів.

Підпунктом 141.9.3 п. 141.9 ст. 141 ПКУ визначено, що для платника податків, у якого частка сільськогосподарського товаровиробництва за податковий (звітний) рік, розрахована відповідно до п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, становить менше 75 відс., різниця між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок обчислюється шляхом віднімання від загального мінімального податкового зобов'язання загальної суми сплачених протягом податкового (звітного) року податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок.

До суми сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок відносяться:

- податок на прибуток підприємств у розмірі, пропорційному частці сільськогосподарського товаровиробництва такого платника за податковий (звітний) рік, розрахованій відповідно до п.п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ;
- податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з доходів фізичних осіб, які перебувають з платником податку у трудових або цивільно-правових відносинах (крім доходів, які сплачені за придбання товарів у фізичних осіб), у розмірі, пропорційному частці сільськогосподарського товаровиробництва такого платника за податковий (звітний) рік, розрахованій відповідно до п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ;
- податок на доходи фізичних осіб та військовий збір з доходів фізичних осіб за договорами оренди, суборенди, емфітевзису земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь;

- єдиний податок платника єдиного податку четвертої групи (у разі переходу у податковому (звітному) році із спрощеної системи оподаткування на загальну);

- єдиний податок платника єдиного податку третьої групи (у разі переходу у податковому (звітному) році із спрощеної системи оподаткування на загальну) у розмірі, пропорційному частці сільськогосподарського товаровиробництва такого платника за податковий (звітний) рік, розрахованій відповідно до п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ;

- земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь;

- рентна плата за спеціальне використання води у розмірі, пропорційному частці сільськогосподарського товаровиробництва такого платника за податковий (звітний) рік, розрахованій відповідно до п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ;

- 20 відс. витрат на сплату орендної плати за віднесені до сільськогосподарських угідь земельні ділянки, орендодавцями яких є юридичні особи, та/або які перебувають у державній чи комунальній власності.

У сумі сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок не враховуються помилково та/або надміру сплачені у податковому (звітному) році суми податків, зборів, платежів.

Зокрема, п. п. 14.1.262 п. 14.1 ст. 14 ПКУ встановлено, що часткою сільськогосподарського товаровиробництва є питома вага доходу сільськогосподарського товаровиробника, отриманого від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, у загальній сумі його доходу, що враховується під час визначення права такого товаровиробника на реєстрацію як платника податку.

Форма розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва затверджена наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26.12.2011 № 772 «Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва» зі змінами та доповненнями.

Джерелом інформації при складанні розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва є дані бухгалтерського обліку.

У разі використання земельної ділянки на праві емфітевзису податок на доходи фізичних осіб та військовий збір, сплачені під час здійснення виплат за таким договором емфітевзису, щорічно враховуються у частці, розрахованій пропорційно до річної суми нарахованої амортизації на нематеріальний актив

у вигляді права користування земельною ділянкою за договором емфітевзису (п. п. 141.9.4 п. 141.9 ст. 141 ПКУ).

Відповідно до п. п. 141.9.5 п. 141.9 ст. 141 ПКУ при позитивному значенні різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок платник податку зобов'язаний збільшити визначену в податковій декларації суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, на суму такого позитивного значення та сплатити таку збільшену суму податку до бюджету в порядку та строки, визначені ПКУ для сплати податку на прибуток підприємств.

У разі визначення платником податку від'ємного значення об'єкта оподаткування у податковому (звітному) році позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок підлягає сплаті до бюджету в порядку та строки, визначені ПКУ для сплати податку на прибуток підприємств.

Сума податку на прибуток підприємств у частині позитивного значення такої різниці не враховується у загальній сумі сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок у наступному податковому (звітному) році.

Позитивне значення різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок є частиною зобов'язань з податку на прибуток підприємств.

Слід зазначити, що першим роком, за який визначається мінімальне податкове зобов'язання, є 2022 рік (п. 64 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ).

При цьому п. 65 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ встановлено, зокрема, що штрафні санкції, передбачені ст. 123 ПКУ, при визначенні податкових зобов'язань платників податків з урахуванням мінімального податкового зобов'язання за 2022 рік не застосовуються.

При обчисленні різниці між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок за 2022 рік до загальної суми сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок, визначених, зокрема підпунктами 141.9.2, 141.9.3 п. 141.9 ст. 141 ПКУ, включаються суми податків, зборів, платежів, сплачених у 2021 році в рахунок податкових

зобов'язань з цих податків, зборів, платежів 2022 року (п. 66 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ).

Тимчасово, для розрахунку мінімального податкового зобов'язання за 2022 та 2023 податкові (звітні) роки коефіцієнт «К», визначений у підпунктах 38 прим. 1.1.1 і 38 прим. 1.1.2 ст. 38 прим. 1 ПКУ, застосовується із значенням 0,04 (п. 67 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ).

ПРО/ПРРО

Яким чином здійснюється скасування реєстрації ПРРО?

Порядок застосування програмних реєстраторів розрахункових регулюється Порядком реєстрації, ведення реєстру та застосування програмних реєстраторів розрахункових операцій, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 23.06.2020 № 317 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 14 червня 2016 року № 547».

Порядок скасування реєстрації ПРРО встановлено розд. III Порядку № 317.

Так, відповідно до пп. 1, 2 розд. III Порядку № 317 реєстрація ПРРО діє до дати скасування реєстрації ПРРО, що здійснюється шляхом виключення його з реєстру програмних реєстраторів розрахункових операцій та закриття фіскального номера, який не підлягає використанню надалі.

Реєстрація ПРРО скасовується на підставі Заяви про реєстрацію програмних реєстраторів розрахункових операцій за формою № 1-ПРРО (ідентифікатор форми J/F 1316604) (додаток 1 до Порядку № 317) з позначкою «Скасування реєстрації», яка подається засобами Електронного кабінету чи засобами телекомунікацій, або на підставі Повідомлення про виявлення несправностей програмного реєстратора розрахункових операцій за формою № 2-ПРРО (ідентифікатор форми J1316701) (додаток 2 до Порядку № 317) з позначками «несправність» або «крадіжка пристрою чи компрометація ключа».

До подання Заяви про скасування реєстрації ПРРО суб'єкт господарювання має забезпечити передачу всіх копій створених ПРРО розрахункових

документів з присвоєними їм у режимі офлайн фіскальними номерами до фіскального сервера, електронних фіскальних звітних чеків та повідомлень, передбачених Порядком № 317.

Пунктом 3 розд. III Порядку № 317 передбачено, що реєстрація ПРРО скасовується автоматично фіскальним сервером, якщо:

- до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань внесено запис про державну реєстрацію припинення юридичної особи або державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця;
- щодо господарської одиниці, де використовується ПРРО, суб'єкт господарювання повідомив про такий об'єкт оподаткування контролюючий орган відповідно до вимог п. 63.3 ст. 63 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями як про закритий або такий, що не експлуатується суб'єктом господарювання (повідомлення за ф. № 20-ОПП);
- щодо суб'єкта господарювання наявне судове рішення, що набрало законної сили, про ліквідацію у зв'язку з банкрутством або про припинення, що не пов'язане з банкрутством, про визнання недійсними установчих документів;
- стосовно фізичної особи – підприємця наявні дані про те, що особа померла, оголошена померлою, визнана недієздатною або безвісно відсутньою, чи її цивільну дієздатність обмежено;
- суб'єкта господарювання знято з обліку в контролюючих органах у інших випадках, передбачених ст. 67 ПКУ та Законом України від 15 березня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» із змінами та доповненнями.

Повідомлення про скасування реєстрації ПРРО направляється суб'єкту господарювання засобами Електронного кабінету із зазначенням підстав (п. 4 розд. III Порядку № 317).

Механізм відкриття та закриття робочої зміни при застосуванні ПРРО операцій особою, яка здійснює розрахункові операції

Відділ комунікацій з громадськістю управління інформаційної взаємодії Головного управління ДПС у Дніпропетровській області (територія обслуговування – Павлоградський регіон) звертає увагу, що при застосуванні програмних реєстраторів розрахункових операцій відкриття робочої зміни відбувається на підставі технологічного повідомлення з типом відкриття зміни, яке автоматично формується програмним забезпеченням ПРРО при виконанні такої операції особою, яка здійснює розрахункові операції.

Закриття робочої зміни здійснюється на підставі Z-звіту або технологічного повідомлення про закриття зміни, яке формує програмне забезпечення ПРРО після формування Z-звіту.

Джерело: <https://dp.tax.gov.ua/kampaniya-prro/782298.html>

Щодо відображення у фіскальному чеку РРО та/або ПРРО назви товару при продажу вживаних технічно складних побутових товарів

ДПС у Дніпропетровській області нагадує, що відповідно до п. 12 ст. 3 Закону України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами та доповненням суб'єкти господарювання зобов'язані вести в порядку, встановленому законодавством, облік товарних запасів, здійснювати продаж лише тих товарів, що відображені в такому обліку.

Порядок та форма обліку товарних запасів для фізичних осіб – підприємців, у тому числі платників єдиного податку, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. При цьому суб'єкт господарювання зобов'язаний надати контролюючим органам на початок проведення перевірки документи (у паперовій або електронній формі), що підтверджують облік та походження товарних запасів (зокрема, але не виключно, документи щодо інвентаризації товарних запасів, документи про отримання товарів від інших суб'єктів господарювання та/або документи на внутрішнє переміщення товарів), які на момент перевірки знаходяться у місці продажу (господарському об'єкті).

Такі вимоги не поширюються на фізичних осіб – підприємців, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками податку на додану вартість (крім тих, які провадять діяльність з реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння).

Форма та зміст фіскального касового чека на товари (послуги) та інших розрахункових документів, надання покупцю яких є обов'язковим, встановлені Положенням про форму та зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 21.01.2016 № 13 із змінами та доповненнями.

Пунктом п. 2 розд. II Положення № 13 передбачено, що при реалізації товарів (послуг) обов'язковим реквізитом у фіскальному чеку є, зокрема, назва товару (послуги).

Тобто, фіскальний касовий чек на товари (послуги) вважається відповідним (у частині ідентифікації товару), якщо в ньому зазначена назва товару (послуги).

Кожна модель і модифікація комп'ютерної техніки має основні частини та складові комп'ютера (комплектуючі), а в технічній документації на таку техніку чітко зазначено назву і характеристики кожної з них.

Частини комплектуючих є технічно складними пристроями, а відповідно продаж таких комплектуючих потребує ведення обліку товарних запасів за

місцем реалізації всіх товарів та відповідно створення суб'єктом господарювання документів у передбачений законодавством спосіб, визначений абзацом першим п. 44.1 ст. 44 та абзацом першим п. 177.10 ст. 177 Податкового кодексу України, що будуть свідчити про походження таких товарів.

Враховуючи викладене, назва товару в фіскальному чеку реєстратора розрахункових операцій та/або програмного РРО повинна зазначатися так, щоб виконувались одночасно дві умови: назва має відображати споживчі ознаки товару та однозначно ідентифікувати товар чи послугу в документообігу суб'єкта господарювання.

Джерело: <https://dp.tax.gov.ua/kampaniya-prro/782222.html>

Про формування та поповнення діапазону номерів для ПРРО

ДПС у Дніпропетровській області звертає увагу, що перша порція зарезервованих номерів діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером для програмного реєстратора розрахункових операцій (ПРРО) формується фіскальним сервером автоматично на запит ПРРО для отримання резервних номерів, який є службовим документом, створення якого ініціюється відповідною командою ПРРО, або у відповідь на службовий документ з типом «Відкриття зміни».

Відповідь фіскального сервера на запит ПРРО містить перелік фіскальних номерів з Діапазону. Відповідь фіскального сервера на службовий документ з типом «Відкриття зміни» містить номер офлайн сесії та перелік фіскальних номерів з Діапазону.

Наступні порції зарезервованих фіскальних номерів для ПРРО формуються фіскальним сервером автоматично у відповідь на запит ПРРО, або у відповідь на отриманий пакет даних офлайн документів.

Відповідь фіскального сервера на запит ПРРО містить перелік наступних фіскальних номерів з Діапазону або номер офлайн сесії та перелік наступних фіскальних номерів з Діапазону.

Діапазон, який видається для роботи ПРРО в режимі офлайн, складається з переліку конкретних зарезервованих за ПРРО фіскальних номерів.

Зарезервованій за ПРРО фіскальний номер, що присвоюється електронним документам, формується як унікальний набір літер і цифр, або цифр, розділених крапками.

Джерело: <https://dp.tax.gov.ua/kampaniya-prro/782222.html>

Різне!

Скільки РРО та ПРРО зареєстровано великими платниками з початку 2024 року?

Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [повідомляє](#), що протягом двох місяців цього року великі платники податків зареєстрували 2768 реєстраторів розрахункових операцій. Із них 2102 – програмних та 666 – класичних РРО.

Для порівняння - протягом минулого року великими платниками зареєстровано понад 10 тисяч ПРРО та майже 6,5 тисячі РРО.

З поданої вище інформації можна зробити висновок, що великі платники податків надають перевагу саме програмним реєстраторам розрахункових операцій.

Тож нагадаємо, що програмне забезпечення ПРРО для встановлення на платформи Windows, Android, iOS та WEB від податкової служби надається безкоштовно. Його можна встановити як на мобільний телефон, так і на комп'ютер, ноутбук або планшет та зареєструвати в режимі онлайн в Електронному кабінеті.

Джерело: <https://news.dtkk.ua/state/cash-handling/89574-ckilki-rro-ta-prro-zarejestrovano-velikimi-platnikami-z-pocatku-2024-roku>

Деякі особливості застосування РРО/ПРРО ФОП – платниками єдиного податку 2 – 4 груп

Бердичівська ДПП інформує, що правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг визначено Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами та доповненнями. Дія Закону № 265 поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2000 року № 1336 «Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» із змінами та доповненнями затверджено Перелік окремих форм та умов проведення діяльності у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, яким дозволено проводити розрахункові операції без застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій з використанням розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій.

Пунктом 1 Переліку визначено, що фізичні особи – підприємці, які сплачують єдиний податок, мають право здійснювати розрахунки без застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних РРО з використанням розрахункових книжок та книг обліку розрахункових операцій при здійсненні роздрібною торгівлі на території села, селища товарами (крім підакцизних товарів).

Отже, якщо у ФОП – платника ЄП другої – четвертої групи є господарський об'єкт у місті, то у такому об'єкті РРО та/або ПРРО застосовується на загальних підставах відповідно до вимог Закону № 265, а у господарському об'єкті на території села, селища відповідно до пільги передбаченої пунктом 1 Переліку, за умови дотримання граничного розміру річного обсягу розрахункових операцій з продажу товарів (надання послуг), можна проводити

розрахункові операції без застосування РРО та/або ПРРО з використанням РК та КОРО.

Джерело:

<https://berdychiv-rada.gov.ua/2024/03/%D0%B4%D0%B5%D1%8F%D0%BA%D1%96-%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D1%80%D0%BE-%D0%BF/>

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Ілленка Юрія, 83-Д а/с25

З організаційних питань телефонувати Вікторії
Беспаловій 067-793-00-15

З проблемних питань щодо захисту Ваших прав та
законних інтересів звертатися до

Лесі Кашпур 067-266-14-85

info-appu@ukr.net